

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Број: 17-384 /09
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 2783 датум 23. 04.2009

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Министарства економије и регионалног развоја у вези акта државног секретара тог министарства који се тиче радних спорова и поступака извршења у вези са потраживањем радника према приватизованим предузећима и предузећима у процесу приватизације, Заштитник грађана

У Т В Р Ћ У Ј Е

1. Министарство економије начинило је пропуст који се огледа у томе што је актом државног секретара тог министарства, другом државном органу управе предложено предузимање мера којима се крше Уставом гарантована права грађана на правично суђење, на правну заштиту за случај престанка радног односа и на заштиту од дискриминације, те права која проистичу из уставних начела обавезности судских одлука, поделе власти и независности судске власти.
2. Министарство економије, а посебно државни секретар Небојша Ћирић, прекршили су законску обавезу сарадње са Заштитником грађана тако што Заштитнику грађана, у року остављеном у складу са Законом, ни у додатно остављеном року, нису доставили тражене документе од значаја за поступак који води, нису одговорили на постављене захтеве, нити су доставили тражене информације и списе.

Ради исправљања уоченог пропуста, односно спречавања таквих пропуста у будућности, а с обзиром на чињенице и околности утврђене у току поступка пред овим органом, Заштитник грађана упућује

ПРЕПОРУКУ

1. **Влади Републике Србије:** Заштитник грађана јавно препоручује Влади Републике Србије, као надлежном органу, да због утврђеног пропуста функционера одговорног за повреду права грађана и његове очигледне и поновљене несарадње са Заштитником грађана, разреши дужности државног секретара Министарства економије и регионалног развоја Небојшу Ћирића.

2. **Министарству економије и регионалног развоја:** Министарство економије и регионалног развоја уздржаће се од аката и радњи којима се другим органима предлажу мере и поступци противни одредбама Устава и закона, посебно оним одредбама које гарантују права грађана, а у случају сумње да ли се ради о таквим мерама и поступцима, обратиће се за мишљење Заштитнику грађана.

Заштитник грађана изражава своје очекивање да ће га Влада Републике Србије, у духу сарадње два органа, обавестити о својој одлуци о препоруци за разрешење.

Министарство економије и регионалног развоја обавестиће Заштитника грађана без одлагања, а најдаље у року од 60 дана од дана пријема препоруке, о поступању по њој.

Утврђене чињенице и околности

При утврђивању пропуста и давању препоруке за његово отклањање, Заштитник грађана руководио се следећим чињеницама и околностима утврђеним у току поступка:

Министарство економије и регионалног развоја обавештено је о покретању поступка контроле законитости и правилности рада пред Заштитником грађана актом бр. 17-384/09, дел. бр. 2147 од 27.3.2009. године, који је достављен Министарству истог дана. Тим актом затражено је од Министарства да Заштитнику грађана достави копије дописа које је државни секретар Ћирић упутио Министарству правде, а које се, према у том моменту доступним информацијама, тичао прекидања радних спорова пред судовима и замрзавањем извршења судских одлука које се тичу радних односа. Заштитник грађана затражио је и додатно изјашњење државног секретара Ћирића о сврси и другим релевантним околностима под којима је упутио предметни акт, указујући да је то потребно ради што потпунијег сагледавања чињеница и, евентуално, предлагања што објективнијих, делотворнијих и конструктивнијих мера. Заштитник грађана препоручио је да то изјашњење буде дато усмено, у разговору са замеником Заштитника грађана и оставио могућност државном секретару да предложи дан и час таквог разговора, а ако за то не буде могућности, онда да изјашњење да у писменој форми. За све захтеве остављен је, у складу са чл. 29. ст. 2. Закона о Заштитнику грађана, рок од 15 дана.

Заштитник грађана указао је истим актом Министарству економије да је циљ поступка да се утврди да ли су актом или радњом Министарства, тј. његових службених лица, била угрожена односно повређена права грађана и да се, ако јесу, предузму мере како би евентуалне последице пропуста биле исправљене, а нови пропусти избегнути.

По истеку рока од 15 дана, а без пријема икаквог одговора, 15. априла 2009. године актом бр. 17-384/09, дел. бр. 2713, Заштитник грађана указао је Министарству економије и регионалног развоја да је истекао претходним актом остављени рок за достављање тражених докумената и информација, и за изјашњење државног секретара Ћирића. Актом од 15. априла Заштитник грађана оставио је додатни рок

од 5 дана од пријема ургенције, за остваривање законом прописане сарадње са Заштитником грађана и достављањем тражених докумената.

Ни по истеку додатног остављеног рока, Министарство економије и регионалног развоја и државни секретар Ћирић нису доставили тражене документе и информације, нити успоставили било који облик контакта и сарадње са Заштитником грађана. Тиме је, поновљеним понашањем, недвосмислено показано одсуство воље за сарадњом са Заштитником грађана.

Сарадњом са другим државним органом – Министарством правде, у оквиру поступка контроле законитости и правилности поступања тог органа који је, истим поводом, вођен паралелно са поступком контроле правилности и законитости рада Министарства економије и регионалног развоја, утврђено је да је државни секретар Министарства правде Слободан Хомен проследио, актом бр. „службено“, од 18. 03. 2009. године, кабинету председника Врховног суда допис Министарства економије и регионалног развоја бр. 300-401-00-463/2009-04, од 16. марта 2009. године, „на даље поступање“.

Актом министарства економије, који је државни секретар Небојша Ћирић упутио Министарству правде – државном секретару Хомену, моли се тај орган „да размотрите могућност да се за 2009. годину да препорука судовима, да у складу са законским овлашћењима, а уважавајући све околности конкретних случајева, застану са поступањем у наведеним предметима, односно застану са извршењем одлука у вези са наведеним потраживањима радника према приватизованим предузећима и предузећима у процесу приватизације“.

Заштитник грађана оценио је, у складу са својим законском обавезом и овлашћењем да се стара о заштити и унапређењу људских и мањинских права, да је садржина акта Министарства економије и регионалног развоја бр. 300-401-00-463/2009-04, у супротности са Уставом гарантованим правима грађана на правично суђење, правну заштиту за случај престанка радног односа, заштиту од дискриминације, односно са правима која проистичу из уставних начела обавезности судских одлука, поделе власти и независности судске власти.

Заштитник грађана става је да сви државни органи, па и органи управе имају обавезу да се старају о поштовању Устава и закона Републике Србије, односно да остварују и штите њен карактер државе засноване на владавини права и социјалној правди, начелима грађанске демократије, људским и мањинским правима и слободама и припадности европским принципима и вредностима. Државна управа везана је Уставом и законом, а у свом раду сви органи државне управе треба да се старају о што законитијем, правилнијем и ефикаснијем остваривању права и на закону заснованих интереса грађана. Имајући у виду и уставну гарацију независности судске власти, органи управе не смеју вршити било какав утицај на судове, а посебно не утицај у правцу одлагања или онемогућавања заштите права и интереса грађана. Све то су не само Уставом утврђена начела, већи и принципи добре управе чија је основна особина да ради законито и правилно, у циљу остваривања, а не онемогућавања или отежавања остваривања права грађана, о чему се стара Заштитник грађана.

Заштитник грађана ценио је и чињеницу да мере предложене актом Министарства економије и регионалног развоја нису спроведене, али и да је државни секретар Ђирић у својим јавним наступима након што је јавност била упозната са спорним актом, остао при ставовима и предлозима изнетим у акту који је упутио Министарству правде¹. Заштитник грађана ценио је и ниво функције државног секретара у уређењу власти и организацији државне управе, те значај који акти са тог нивоа имају по остваривање права грађана, односно карактер односа органа државне управе и грађана.

Члан 32. ст. 1. Устава Републике Србије прописује право сваког да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама. Члан 60. ст. 4. Устава прописује да Свако има право на поштовање достојанства своје личности на раду, безбедне и здраве услове рада, потребну заштиту на раду, ограничено радно време, дневни и недељни одмор, плаћени годишњи одмор, правичну накнаду за рад и на правну заштиту за случај престанка радног односа. Нико се тих права не може одрећи. Члан 21. ст. 1. и 2. Устава прописују да су сви једнаки пред Уставом и законом и да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације. Члан 145. ст. 3. Устава прописује да су судске одлуке обавезне за све и да не могу бити предмет вансудске контроле. Члан 4. ст. 2. и 4. Устава прописују да се уређење власти заснива на подели власти на законодавну, извршну и судску, те да је судска власт независна.

Према члану 3. Устава, владавина права је основна претпоставка Устава и почива на неотуђивим људским правима. Владавина права се остварује слободним и непосредним изборима, уставним јемствима људских и мањинских права, поделом власти, независном судском влашћу и повиновањем власти Уставу и закону.

Члан 17. ст. 1. и 2. Закона о Заштитнику грађана прописују да је Заштитник грађана овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе, ако се ради о повреди републичких закона, других прописа и општих аката. Заштитник грађана је овлашћен да контролише законитост и правилност рада органа управе. Члан 24. ст. 1. Закона прописује да Заштитник грађана покреће поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи. Члан 21. ст. 1 и 2. Закона о Заштитнику грађана прописује да органи управе имају обавезу да сарађују са Заштитником грађана и да му омогуће приступ просторијама и ставе на располагање све податке којима располажу, а који су од значаја за поступак који води односно за остварење циља његовог превентивног деловања, без обзира на степен њихове тајности, осим када је то у супротности са законом. Заштитник грађана има право да обави разговор са сваким запосленим у органу управе када је то од значаја за поступак који води. Члан 29. ст. 2. Закона о Заштитнику грађана прописује да је орган управе обавезан да одговори на све захтеве Заштитника грађана, као и да му достави све тражене информације и списе у року који он одреди, а који не може бити краћи од 15, нити дужи од 60 дана. Члан 20. ст. 1. Закона о Заштитнику грађана прописује да је Заштитник грађана овлашћен да јавно препоручи разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана, односно да иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у органу управе који је непосредно одговоран за учињену повреду и то ако из поновљеног понашања функционера

¹ Садржај конференције за штампу Небојше Ђирића од 23. марта, како је пренета на званичном сајту Министарства економије и регионалног развоја – www.merr.sr.gov.yu.

или запосленог произилази намера да одбијају сарадњу са Заштитником грађана или ако се утврди да је учињеном повредом грађанину причињена материјална или друга штета већих размера.

Заштитник грађана оценио је да су права грађана повређена самим доношењем акта којим се сугерише да извршна власт препоруком утиче на судске поступке који су у току и на извршење правоснажних пресуда „у складу са законским овлашћењима“, при чему државни секретар зна или би морао знати да органи државне управе овлашћења ни права на давање такве препоруке немају; посебно имајући у виду да је државни секретар Ћирић показао поновљени изостанак сарадње, тачније потпуно игнорисање обавезе сарадње са Заштитником грађана; имајући за обавезу и крајњи циљ унапређење рада органа управе ради што законитијег и правилнијег остваривања права грађана, Заштитник грађана утврдио је пропуст и донео препоруке како је наведено.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити :

- *Влади РС*
- *Министарству за економију и регионални развој - Министру економије и регионалног развоја Млађану Динкићу*
- *Државном секретару Министарства за економију и регионални развој Небојши Ћирићу*
- *Јавности на увид, 24. часа након достављања осталим адресатима*